

Kancelária Rady pre mediálne služby

**Informatívny materiál na zasadnutie Rady pre mediálne služby
dňa 25.1.2023**

Názov predkladaného materiálu: Správa o činnosti AO v súvislosti s vykonávaním dohľadu nad zverejňovaním obsahov na obsahových službách v období 5.9.2022 – 31.12.2022

Dátum: 18.1. 2023

SPRÁVA O ČINNOSTI ANALYTICKÉHO ODBORU V SÚVISLOSTI S VYKONÁVANÍM DOHĽADU NAD ZVEREJŇOVANÍM OBSAHOV NA OBSAHOVÝCH SLUŽBÁCH V OBDOBÍ 5.9.2022 - 31.12.2022

Táto správa vznikla za účelom informovať Radu a verejnosť o tom, akým spôsobom sa v danom období uplatňovali nové právomoci, ktoré vstúpili do platnosti vo forme **Zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách** (s účinnosťou od 1.8.2022).

Analytický odbor Rady pre mediálne služby (ďalej len AO a Rada/RpMS) na základe povinností vyplývajúcich zo **Zákona č. 264/2022 Z. z.** v súvislosti s vykonávaním dohľadu nad zverejňovaním obsahov na obsahových službách vykonal **od svojho vzniku dňa 5.9.2022 ku dňu 31.12.2022** nasledovné aktivity:

- 1. zaevidoval celkovo 22 podnetov voči možnému výskytu nelegálneho obsahu od podávateľov** (online kontaktný formulár na internetovej stránke RpMS),
- 2. na základe vlastnej iniciatívy vykonal 7 samostatných monitoringov za účelom preverenia možného výskytu nelegálneho obsahu,**
- 3. v súlade s ustanovením § 110 ods. 3. písm. q) Zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách zaznamenal (formou vlastného monitoringu a prostredníctvom nahlásení od orgánov štátnej správy) celkovo 493 prípadov možného porušenia *Noríem komunity Facebook* a 1 možné porušenie *Pokynov pre komunitu Youtube*.**

Pre potreby tejto správy uvádzame relevantné ustanovenia **Zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách**, z ktorých sa odvíja popisovaná činnosť AO.

§ 108 ods. 1: *Štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a poskytovania platforiem na zdieľanie obsahu v rozsahu vymedzenom týmto zákonom vykonáva regulátor.*

§ 109 ods. 1: *Regulátor je štátna rozpočtová organizácia zapojená finančnými vzťahmi na rozpočtovú kapitolu všeobecná pokladničná správa. Pri výkone štátnej správy v oblasti vysielania, retransmisie, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, poskytovania platforiem na zdieľanie obsahu, vydávania periodických publikácií, prevádzkovania spravodajských webových portálov a poskytovania agentúrneho servisu má postavenie orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou v rozsahu podľa tohto zákona.*

§ 110 ods. 3. písm. q): *Do pôsobnosti regulátora ďalej patrí spolupracovať s on-line platformami na zdieľanie obsahu pri efektívnom, proporcionálnom a nediskriminačnom uplatňovaní pravidiel poskytovania ich služieb,*

§ 150 ods. 7. *Regulátor podnet na preverenie odloží, ak:*

- b) podnet na preverenie neobsahuje povinné náležitosti alebo je nepreskúmateľný z iných dôvodov,*
- c) v danej veci rozhodol samoregulačný orgán alebo iný orgán*

§ 150 ods. 8. písm. b): *Regulátor podnet na preverenie môže odložiť, ak je podnet na preverenie zjavne neodôvodnený.*

§ 151 ods. 2.: *Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý*
a) *napĺňa znaky detskej pornografie alebo extrémistického materiálu,*
b) *podnecuje ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu,*
c) *schvaľuje konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, alebo*
d) *napĺňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti.*

§ 151 ods. 3.: *Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať odôvodnenie, prečo môže predmetný obsah predstavovať nelegálny obsah, a musí byť z neho zrejmé, o aký konkrétny obsah ide. Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať aj dátum poskytnutia obsahu a názov platformy na zdieľanie obsahu alebo obsahovej služby nevyžadujúcej oprávnenie podľa tohto zákona, najmä elektronickej periodickej publikácie, spravodajského webového portálu alebo agentúrneho servisu, v rámci ktorých bol nelegálny obsah poskytnutý.*

§ 152 ods. 3.: *Konanie o zamedzení nelegálneho obsahu regulátor začne aj vtedy, keď z vlastnej činnosti získa informáciu o existencii nelegálneho obsahu a vec neznesie odklad.*

§ 152 ods. 6.: *Ak regulátor nezačne konanie o zamedzení nelegálneho obsahu a podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu ani neodloží, regulátor označí podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu za neopodstatnený a upovedomí o tom podávateľa.*

* * * * *

1. Podnety na nelegálny obsah, ktorými sa zaoberal AO v období 5.9.2022 - 31.12.2022

AO vypracoval v príslušnom období na základe zaevidovaných podnetov celkovo **22** analýz, ktorými sa Rada zaoberala v rámci zasadnutí.

- **17** zo zaevidovaných podnetov smerovalo voči platforme *Facebook*, pričom z toho počtu celkovo **2** podnety smerovali súčasne voči identickému obsahu na platforme *Facebook* i na platforme *YouTube*.
- zvyšných **5** smerovalo po jednom podnete voči službám *DennikN*, *bazos.sk*, *Twitter*, *corrupt.org*, *hovno.sk*.

V prípade **22** analýz, ktoré boli prerokované na zasadnutiach Rady, táto skonštatovala:

- **12** z týchto podnetov bolo podľa ustanovení § 150 ods. 7 písm. b), c) resp. § 150 ods. 8. písm. b) **odložených**, nakoľko:
 - **6** podnetov nespĺňalo formálne podmienky pre identifikáciu možného výskytu nelegálneho obsahu podľa ustanovenia § 151 ods. 3.,
 - **2** podnety boli vyhodnotené ako zjavne neodôvodnené podľa ustanovenia § 150 ods. 8. písm. b)
 - v **troch** prípadoch (tri samostatné podnety smerovali voči: 1. videu Rádio Kompas na platforme *Facebook*, 2. odkazu na manifest strelca zo Zámockej na úložisku *corrupt.org* na platforme *twitter* 3. voči samotnému úložisku *corrupt.org*, ktoré obsahovalo množstvo extrémistických materiálov) bol v čase vypracovávaní analýzy na zasadnutí Rady z platformy predmetný obsah odstránený.
- **10** z týchto podnetov bolo podľa ustanovenia § 152 ods. 6 označených za neopodstatnené, nakoľko regulátor nezačal konanie o zamedzení nelegálneho obsahu a podnet týkajúci sa

nelegálneho obsahu ani neodložil, t. j. Rada skonštatovala, že namietané obsahy nespĺňali kritériá nelegálneho obsahu podľa ustanovenia § 151 ods. 2.

Zároveň z celkového vyššie uvedeného počtu 21 podnetov bolo **6** podnetov týkajúcich sa obsahu na službe *Facebook* nahlásených spoločnosti *META PLATFORMS IRELAND LIMITED* (ďalej len ako *Meta*) prostredníctvom eskalačného kanála (viď. nižšie) z dôvodu podozrenia na porušovanie interných komunitných pravidiel na danej službe.

* * * * *

2. Monitoring služieb na základe vlastnej iniciatívy, ktoré vykonal AO v období 5.9.2022 - 31.12.2022.

AO vykonal v príslušnom období na základe vlastných iniciatív celkovo **7** monitoringov obsahov uverejnených na obsahových službách, ktorými sa Rada zaoberala v rámci zasadnutí.

- **3** vykonané monitoringy sa zaoberali obsahom na službe *Facebook*.
- **2** vykonané monitoringy sa zaoberali obsahom na službe *Hlavné správy*.
- **1** vykonaný monitoring sa zaoberal obsahom služby *topky.sk*.
- **1** vykonaný monitoring sa zaoberal obsahom služby *čas.sk*.

V rámci **7** monitorovacích správ, ktoré boli prerokované na zasadnutiach Rady, táto skonštatovala:

- v prípade **3** monitoringov mohlo dôjsť k publikovaniu nelegálneho obsahu a Rada preto v súlade s ustanovením § 152 ods. 3 začala konanie o zamedzení nelegálneho obsahu, pričom tieto konania neboli v čase uzávierky pre vypracovanie tejto správy ukončené.
- v prípade **2** monitoringov Rada skonštatovala možnú prítomnosť nelegálneho obsahu, avšak vzhľadom na aktuálnu nedostupnosť predmetných obsahov (dané obsahy medzitým boli zo služieb vymazané) však zároveň nie je už v danej veci účelné začínať správne konanie v súvislosti s možným porušením zákona.
- v prípade **2** monitoringov Rada skonštatovala, že k porušeniu ustanovení zákona č. 264/2022 Z. z. nedošlo, avšak predmetný obsah na službe *Facebook* bol nahlásený spoločnosti *Meta* prostredníctvom eskalačného kanála (viď. nižšie).

* * * * *

3. Nahlasovanie obsahov publikovaných na sociálnych sieťach prostredníctvom prostriedkov eskalačného kanála, resp. eskalačný email zo strany AO v období 5.9.2022 - 31.12.2022

Ak je v rámci výsledkov monitoringu zaznamenaný obsah, ktorý **nepredstavuje nelegálny obsah v zmysle platných ustanovení** Zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách, **avšak tento obsah môže porušovať interné platné predpisy a normy pre publikovanie obsahu na daných platformách**, Rada v zmysle ustanovenia § 110 ods. 3. písm. q): *Do pôsobnosti regulátora ďalej patrí spolupracovať s on-line platformami na zdieľanie obsahu pri efektívnom, proporcionálnom a nediskriminačnom uplatňovaní pravidiel poskytovania ich služieb*, informuje subjekty, ktoré prevádzkujú takéto služby, o zaznamenaných možných porušeníach ich pravidiel.

Z ustanovenia § 109 ods. 1. vyplýva, že Rada má postavenie orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou v rozsahu podľa tohto zákona. V rámci toho Rada nadviazala spoluprácu s orgánmi štátnej správy, ktoré postupujú RpMS informácie o možnom výskyte problematického obsahu, pričom Rada na základe svojich právomocí následne posudzuje, či takto podstúpené obsahy môžu predstavovať nelegálny obsah v zmysle § 151 ods. 2.¹, alebo takýto obsah môže porušovať platné stanovené normy danej platformy a vtedy regulátor postupuje v zmysle ustanovenia § 110 ods. 3. písm. q), tak, ako je to popísané v predchádzajúcom odstavci.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že AO pracuje primárne s tromi hlavnými zdrojmi podnetov, ktoré informujú o možnom výskyte problematického obsahu na platformách:

1. vlastné monitorovacie aktivity AO,
2. oznámenia od útvarov MV SR: (OPK - odbor počítačovej kriminality), OKaP - odbor komunikácie a prevencie, CBHH – Centrum boja proti hybridným hrozbám),
3. oznámenia od SITCEN (Situačné centrum zriadené pod Úradom vlády SR).

Z uvedených oznámení od orgánov štátnej správy AO vyhodnocuje a vyberá tie relevantné obsahy, pri ktorých je možné sa domnievať, že porušujú zásady a normy danej obsahovej služby a tie potom AO spracúva a odosiela subjektu na prešetrenie (detailný popis procesov nižšie).

3.1. Problematický obsah na službe Facebook.

V prípade subjektu *Meta* a jej služby *Facebook* prebieha komunikácia prostredníctvom eskalačného kanála, ktorým AO upozorňuje na možné porušenie tzv. *Noriem komunity Facebook*, ktoré definujú pravidlá pre publikovanie obsahu na tejto platforme na zdieľanie obsahu. V prípade obsahu, ktorý sa viaže k závažným a mimoriadnym udalostiam (napr. teroristický útok na Zámockej ulici v Bratislave), AO priamo kontaktuje poverenú osobu v spoločnosti *Meta* so žiadosťou o urgentné posúdenie daného obsahu.

Formálne spracované hlásenia, ktoré sú eskalačným kanálom alebo emailom odosielané, obsahujú **URL link na namietaný obsah a stručnú kontextuálnu analýzu obsahu v anglickom jazyku z ktorej vyplýva, akým spôsobom obsah porušuje konkrétne ustanovenia v rámci Noriem komunity Facebook.** Takto odoslaný podnet dostane svoje unikátne referenčné číslo, následne sa v doručenej odpovedi nachádza oznámenie, či došlo k zmazaniu obsahu z dôvodu porušovania noriem komunity, alebo obsah ostal zachovaný, nakoľko neporušuje normy komunity. Priemerná doba odpovede je 30 dní.

V období 5.9.2022 - 31.12.2022 AO celkovo zaznamenal **493** záznamov týkajúcich sa obsahu na službe *Facebook*, z toho:

- 162 vlastné monitorovacie aktivity RpMS
- 298 od útvarov MV SR
- 33 od SITCEN

Z týchto zaregistrovaných záznamov bolo prostredníctvom eskalačného kanála odoslaných spolu **330** hlásení, pri ktorých sa AO domnievalo, že porušujú *Normy komunity Facebook*, t. j. môžu predstavovať nenávisťné prejavy voči skupinám obyvateľstva (pohlavie, národnostná a rasová príslušnosť, sexuálna orientácia, vierovyznanie a pod.), falošné správy a dezinformácie o spoločenských udalostiach a témach (vírusová pandémia, migračná kríza a pod.), samostatná téma boli falošné informácie, dezinformácie a nenávisťné prejavy súvisiace s vojnou na Ukrajine. Z uvedeného počtu spracovaných a odoslaných hlásení bolo:

¹ V prípade možného výskytu nelegálneho obsahu je vypracovaná analýza, ktoré je predložená na zasadnutie Rady, vid'. kapitola 1.

- 133 na základe vlastných monitorovacích aktivít RpMS
- 177 od útvarov MV SR
- 20 od SITCEN

Ostatných **163** záznamov bolo vyriešených prostredníctvom urgentnej eskalácie mailom, alebo z kapacitných dôvodov neboli tieto oznámenia ešte spracované a sú stále v riešení (hlásenia z konca mesiaca december 2022), alebo na základe posúdenia AO tieto oznámené obsahy neporušovali komunitné normy a preto neboli ani formálne vo forme hlásenia spracované a odoslané).

Ku dňu vypracovávania správy AO dostalo celkovo **161** odpovedí k počtu 330 odoslaných hlásení.

AO v danom období prostredníctvom eskalačného mailu kontaktovalo poverenú osobu v spoločnosti *Meta* za účelom posúdenia **13** podnetov (10 x potenciálne zneužívanie maloletých, 3 x video Rádio Kompas), z ktorých po urgentnom vyhodnotení *Meta* **3** obsahy zmazala (3x video Rádio Kompas).

3.2 Problematický obsah na službe YouTube.

V prípade subjektu *Google LCC* a jej služby *YouTube* je RpMS oficiálnym participantom v programe „trusted flagger“ (dôveryhodný nahlasovateľ), ktorý umožňuje nahlasovať možné porušenia štandardov na všetkých službách, ktoré subjekt *Google LCC* poskytuje (*Youtube, Blogger, Google Ads, Google Images, Google Maps, Google News, Google Search, Google Play, Google Site*). AO v takom prípade vypracuje hlásenie potenciálne problematického obsahu, ktoré obsahuje **URL link na namietaný obsah a stručnú kontextuálnu analýzu obsahu v anglickom jazyku a označenie konkrétnych Pokynov pre komunitu Youtube, ktoré má takýto obsah porušovať**. Po odoslaní je podnet interne vyhodnotený a preskúmaný a regulátor je následne informovaný o výsledku, či došlo k zmazaniu obsahu z dôvodu porušovania pokynov komunity, alebo obsah ostal zachovaný, nakoľko tieto pokyny neporušuje.

Zároveň AO v prípade závažných a mimoriadnych udalostí (napr. teroristický útok na Zámockej ulici v Bratislave) formou eskalačného mailu kontaktuje aj poverené osoby v subjekte *Google LCC* so žiadosťou o urgentné posúdenie daného obsahu.

AO v danom období prostredníctvom eskalačného mailu kontaktovalo poverenú osobu v spoločnosti *Google LCC* za účelom posúdenia **1** obsahu (video Rádio Kompas na službe *Youtube*), po urgentnom vyhodnotení *Google* skonštatoval, že namietaný obsah neporušuje normy komunity.

* * * * *

V súvislosti s uvedenými údajmi dodávame, že táto správa nezahŕňa informácie o činnostiach a krokoch, ktoré v danom období vyvíjal AO za účelom zamedzenia šírenia extrémistického obsahu (manifest a archív twitterového účtu strelca, iný extrémistický a teroristický obsah) v súvislosti s teroristickým útokom na Zámockej ulici.